

Fi d'etapa

La publicació d'aquest número 14 d'"Annals del Periodisme Català" coincideix amb la primera renovació parcial de la Junta de Govern del Col·legi de Periodistes de Catalunya, al cap dels dos primers anys de la seva constitució. Aquesta revista, creada per l'Associació de la Premsa de Barcelona l'any 1984, pocs mesos després del tancament de la "Hoja del Lunes", compleix també un primer fi d'etapa.

Al llarg d'aquesta cinc anys, aquesta revista trimestral d'informació, documentació i estudis ha cobert l'espai d'un mitjà d'expressió propi dels periodistes. Aquest moment de clara consolidació del Col·legi de Periodistes de Catalunya permet plantejar un reajustament de la seva funció i la possibilitat d'una publicació periodística més pròpiament informativa.

La Junta de Govern renovada, prèvia proposta de la Comissió de Cultura, ha de decidir les característiques d'una nova etapa en la política de publicacions del Col·legi, en el marc de la qual s'orientarà el futur d'"Annals". El propòsit existent és que "Annals del Periodisme Català" accentui els trets característics propis d'aquesta capçalera històrica, heretada de l'antiga Associació de

Periodistes de Barcelona dels anys trenta, i que la informació col·legial i relativa a l'exercici del periodisme es pugui produir per altres vies i mitjans.

"Annals del Periodisme Català", potser amb una periodicitat més baixa i espaiada que la trimestral, podria posar més atenció a la publicació d'articles, documents i estudis en la línia d'alguns dels que s'han publicat. Destacaríem, en aquest sentit, els informes sobre la situació laboral als mitjans informatius de Catalunya i sobre el perfil professional dels periodistes catalans, publicats en el darrer número, serien una bona mostra d'una línia de coneixement de la realitat professional que el Col·legi ha d'aprofundir. En altres direccions, aquest número últim de la present etapa, presenta una àmplia anàlisi de la programació de TV3, un treball històric sobre la periodista Frederica Montseny i articles sobre la crisi de la premsa i els models de diaris. D'altra banda, en l'espai de tribuna hi ha un article sobre la sindicació dels periodistes que invita a un debat que caldrà continuar, en les mateixes pàgines d'"Annals" o en altres espais, segons quines siguin les característiques de les noves aportacions.

Benvolguts col·legues, us escric per parlar de sindicats. Fa disset anys que participo en la vida sindical "unitària" dels periodistes italians. Setmanes endarrera, vaig parlar amb diversos col·legues de Barcelona i de Madrid i em va semblar que ens serà molt difícil avenir-nos en termes sindicals.

Malgrat això, em sembla que una carta oberta pot ser una goteta d'aigua en el rierol dels qui, sense témer les acusacions interessades de corporativisme, cerquen d'organitzar la professió i de fer néixer o de desenvolupar en cadascun de nosaltres la solidaritat de categoria.

L'experiència italiana m'ha portat a concloure que, si volem que s'acabi el desgavell del mercat de la premsa a casa nostra, ens cal crear un sindicat unitari, exclusivament nostre, sense presteses ideològiques, amb un programa amb què dignificar socialment i intel·lectualment el nostre ofici.

A la nostra terra no és reconeguda al periodista la dignitat social i intel·lectual intrínseca al seu ofici a causa, em sembla, de la desunió i de la competència mal entesa dels periodistes. Aquesta desunió potser és deguda exclusivament a un motiu econòmic, atès que quasi tots acceptem la negociació privada amb els editors per tal d'obtenir les millors condicions

possibles en el pla individual.

No se'ns acut que *tots* els periodistes podríem negociar, a través d'un sindicat exclusiu, amb *tots* els editors junts i pactar un contracte col·lectiu vàlid *erga omnes*, en què es definissin amb precisió els drets i els deures de cadascuna de les parts (periodistes/editors) i les remuneracions mínimes per a cada categoria professional. És ben clar que res ni ningú no podria impedir que un editor pactés condicions de "millor favor" amb un o diversos periodistes.

Amb un instrument semblant la nostra dignitat laboral i el nostre estatus social quedarien definits perfectament. Suposo que, a part els interessos personals (plenament legítims si no causen dany a tercers), tots volem que el nostre ofici sigui reconegut per allò que intrínsecament és i val.

O potser no tots estem prou convençuts que la professió del col·lega més anònim és tan digna com la de les *vedettes* o la dels col·legues que s'han afermat al llarg de molts anys d'experiència.

En voleu algun exemple? Consentim que els estudiants de periodisme siguin explotats vergonyosament en moltes redaccions. Els editors diuen que aquests estudiants fan pràctica. Tots sabem que, en realitat, fan la feina de qualsevol periodista. El nostre silenci perjudica els estudiants, però també els

col·legues desocupats que podrien fer la feina encomanada als "practicants". Mentrestant, els editors s'estalvien un munt de calés.

Consentim també que bona part dels mitjans de comunicació tinguin corresponsals interns i externs sense cap garantia de contracte. Cert, els corresponsals són lluny de la redacció, molts no són coneguts o amics. Ara bé, son i fan de periodistes com els qui treballen a les redaccions centrals. Per quina raó acceptem que aquests periodistes siguin molt menys considerats? Els editors continuen estalviant-se calés.

Certament fóra encertat defensar unitàriament la nostra dignitat professional. Em sembla, però, que no fóra un error cercar de regular el mercat del treball a través del sindicat, tenint en compte els elements següents:

1) El mercat del treball és reduït i té limitades possibilitats d'expansió. Això vol dir que pot donar feina a un nombre limitat de treballadors.

2) Les facultats de Ciències de la Informació desenfornen cada any massa llicenciats amb títols per fer de periodistes.

3) La Constitució (art. 20 d) permet de fer de periodista a qualsevol persona, fins i tot als estrangers.

Suggereixo algunes idees, suposant que el sindicat únic ja és una realitat: que el sindicat

constitueixi amb els editors una comissió parella per col·locar els col·legues desocupats; que el sindicat faci saber al jovent que el títol de les facultats de Ciències de la Informació no garanteix l'aprenentatge de l'ofici i, encara menys, el lloc de treball; que el sindicat estipuli un acord amb els editors sobre l'accés a la professió.

Deixo de banda les suposicions i proposo una cosa pràctica immediata: els col·legues interessats a crear un sindicat tot nostre es podrien (ens podríem) trobar una primera vegada per intercanviar parers. Potser es podria organitzar la trobada a través del Col·legi. Deixo la iniciativa als qui viuen a Catalunya. Jo sóc, en realitat, massa lluny.

Us saludo cordialment,

Jordi Minguell